

نقش بانک‌ها در تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی (مقاله مروری)

چکیده

بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری به دلایل حیاتی از جمله تبدیل پس‌انداز به سرمایه‌گذاری، مدیریت ریسک، کاهش هزینه‌های معاملات، تأمین مالی بلندمدت، توسعه بازارهای مالی و پشتیبانی از نوآوری نقش کلیدی در رشد اقتصادی، ایجاد اشتغال و توسعه بخش خصوصی ایفا می‌کنند. با تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی از طریق بانک‌ها به چرخه تولید و سرمایه‌گذاری سرعت بخشیده و به بهبود سطح زندگی جامعه کمک می‌نمایند. این تحقیق مروری به پژوهش‌های انجام‌گرفته در مورد انواع روش‌های تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط توسط بانک‌ها باهدف ارائه راهکارهایی به منظور رفع چالش‌ها و موانع موجود جهت تأمین مالی بنگاه‌های ایرانی توسط بانک‌های ایرانی پرداخته است. مقاله از نظر ماهیت، توصیفی و اطلاعات گردآوری شده در این پژوهش به صورت کتابخانه‌ای و در چهار بخش آمده است. بخش اول مقدمه به اختصار آمده است. در بخش دوم ابتدا مروری به مباحث تئوری و تعاریف موردنیاز پرداخته و سپس پژوهش‌های انجام‌گرفته مرتبط با موضوع تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه در بخش سوم متدولوژی تحقیقات مورد بررسی بیان شده است همچنین نتایج تحقیق در بخش چهارم بیانگر آن است که بانک‌ها نقش بسیار مهمی در تأمین مالی صنایع مختلف ایفا می‌کنند و توسعه این صنایع بدون حمایت بانک‌ها امکان‌پذیر نیست؛ لذا بانک‌ها نیازمند برنامه‌ریزی و استفاده از روش‌های مختلف و به‌روز تأمین مالی با استفاده از ابزارهای فناوری اطلاعات جهت حمایت از بنگاه‌های اقتصادی ایرانی هستند تا شاهد پیشرفت چشمگیر رشد تولید و اشتغال‌زایی از طریق این بنگاه‌ها در سراسر ایران باشند.

کلیدواژه‌گان: تأمین مالی، اعطای تسهیلات، بنگاه‌های اقتصادی، بنگاه‌های کوچک و متوسط

سید فرید موسوی^۱، آرزو گازی نیشابوری^{۲*}

۱. استادیار گروه مدیریت عملیات و فناوری اطلاعات، دانشکده مدیریت، دانشگاه خوارزمی، تهران
۲. استادیار گروه مهندسی صنایع، دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران

* ایمیل نویسنده مسئول:

arezoogazori.66@gmail.com

شیوه استناددهی: موسوی، سید فرید، و گازی نیشابوری، آرزو. (۱۴۰۳). نقش بانک‌ها در تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی (مقاله مروری). *اقتصاد و سیاست‌گذاری مالی*، (۲)، ۶۹-۵۷.

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

The Role of Banks in Financing Business Enterprises (A Review Article)

Abstract

Banks and financial and credit institutions play a pivotal role in economic growth, job creation, and private sector development due to critical functions such as converting savings into investments, risk management, reducing transaction costs, providing long-term financing, developing financial markets, and supporting innovation. By financing business enterprises through banks, the production and investment cycle is accelerated, thereby contributing to improving the standard of living in society. This review study examines previous research on various methods of financing small and medium-sized enterprises (SMEs) by banks, aiming to propose solutions for addressing existing challenges and obstacles to financing Iranian enterprises by Iranian banks. In terms of nature, the article is descriptive, and the data collected in this study are library-based, presented in four sections. The first section briefly presents the introduction. In the second section, theoretical discussions and required definitions are first reviewed, followed by an examination of previous research related to the study's topic. Subsequently, the third section describes the research methodologies reviewed. Furthermore, the results presented in the fourth section indicate that banks play a highly significant role in financing various industries and that the development of these industries is not possible without the support of banks. Therefore, banks require planning and the adoption of diverse and up-to-date financing methods using information technology tools to support Iranian business enterprises, enabling remarkable progress in production growth and job creation through these enterprises across Iran.

Keywords: *Financing, Loan Provision, Business Enterprises, Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs)*

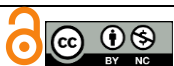
Seyed Farid Mousavi¹, Arezu Gazari Neyshabouri^{2*}

1. Assistant Professor, Department of Operations Management and Information Technology, Faculty of Management, Kharazmi University, Tehran, Iran

2. Assistant Professor, Department of Industrial Engineering, Faculty of Industrial Engineering, Islamic Azad University, South Tehran Branch, Tehran, Iran

*Corresponding Author's Email:
arezoogazori.66@gmail.com

How to cite: Mousavi, S. F., & Gazari Neyshabouri, A. (2024). The Role of Banks in Financing Business Enterprises (A Review Article). *Economics and Financial Policymaking*, 1(2), 57-69.

مقدمه

بانک‌ها به‌عنوان مؤسسات مالی اساسی و رگ‌های حیاتی اقتصاد، نقش بسیار مهمی در تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی ایفا می‌کنند. این نقش شامل ارائه خدمات مالی متنوع به شرکت‌ها و کسب‌وکارها، اعطای تسهیلات مالی، مدیریت ریسک، فعالیت‌های حمایتی و مشاوره اقتصادی می‌شود. بانک‌ها با ارائه خدمات مالی مختلف مانند افتتاح حساب بانکی، صدور کارت اعتباری و خدمات پرداخت الکترونیکی، به بنگاه‌های اقتصادی کمک می‌کنند تا فعالیت‌های خود را بهبود بخشند و از طریق استفاده از خدمات بانکی به‌صورت مدیریتی و کارآمدتر، سودمندتر عمل کنند. علاوه بر این، بانک‌ها اعطای تسهیلات مالی به بنگاه‌های اقتصادی را نیز انجام می‌دهند. این تسهیلات می‌توانند برای تأمین سرمایه جهت توسعه کسب‌وکار، تأمین نیازهای روزمره شرکت و یا پرداخت هزینه‌های ضروری استفاده شوند. همچنین، بانک‌ها با ارائه خدمات مشاوره اقتصادی و مدیریت ریسک به بنگاه‌های اقتصادی، آن‌ها را در انتخاب مسیر مناسب برای رشد و توسعه کمک می‌کنند و در مقابل ریسک‌های مالی و اقتصادی مختلف، به آن‌ها راهکارهای مناسب ارائه می‌دهند. به‌طور کلی، بانک‌ها به‌عنوان نهادهای مالی اساسی، با ارائه خدمات مالی، اعطای تسهیلات مالی، مشاوره اقتصادی و مدیریت ریسک، نقش بسیار مهمی در تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی دارند و به توسعه و رشد اقتصاد کمک می‌کنند (موسوی و همکاران، 1401).

تقسیم بندی صنایع به سه دسته بزرگ، متوسط و کوچک می‌باشد. صنایع کوچک و متوسط که به اختصار SMEs به آن‌ها می‌گویند واحد های تولیدی تجاری می‌باشند که از نظر اندازه در سطح پایین تری از صنایع بزرگ قرار دارند و هر کشوری متناسب با شرایط و موقعیت های داخلی خود تعاریف متفاوتی ارائه داده است. در کشورهای توسعه یافته مانند آمریکا، استرالیا و آلمان صنایع کوچک و متوسط هم مشاغل جدیدی را ایجاد کرده است و هم بخش زیادی از نیروی انسانی شاغل در بخش اقتصادی در این صنایع مشغول به کار هستند. همچنین به طور متوسط ۴۶ درصد از تولید ناخالص ملی و ۵۵ درصد از محصولات نوآورانه و جدید نیز در این کشورها، بواسطه صنایع کوچک و متوسط ایجاد گردیده است (موسوی و همکاران، 1401).

حمایت از تولید یکی از اهداف سیستم بانکی است، اما حمایت از تولید نیازمند مطالعه چالش‌ها و تنگناهای آن است تا بر اساس آن بتوان یک برنامه عملیاتی جهت رفع این چالش‌ها و تنگناها تدوین و پیشنهاد نمود. یکی از تنگناهای موجود، تأمین مالی تولید است. در واقع یکی از ملزومات اولیه و پیش‌نیازهای اصلی برای قرار گرفتن در مسیر توسعه، تأمین و تخصیص سرمایه و منابع مالی به شکل مطلوب است که در این راستا بانک‌ها نقش بسیار حساس و مهمی را در اقتصاد کشور بر عهده دارند. این تحقیق در ابتدا به مبانی نظری و پیشینه پژوهش می‌پردازد در ادامه به روش پژوهش اشاره و سپس یافته‌های حاصل شده تحلیل و بررسی و در نهایت به ارائه پیشنهادهایی پرداخته می‌شود.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در این بخش به بررسی ادبیات موجود در حوزه بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط و روش‌های تأمین مالی آن‌ها و نقش بانک‌ها در تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی و تمایل محققین شناسایی شده است.

الف: تعاریف بنگاه

صنایع در سه طبقه صنایع بزرگ، صنایع متوسط و صنایع کوچک دسته بندی می‌شوند. از بین این صنایع، صنایع کوچک و متوسط به دلیل ایجاد مشاغل به عنوان کلیدی ترین اهرم در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه به شمار می‌آیند (تقی‌زاده و یوشینو^۱-۲۰۱۸).

¹ Taghizadeh & Yoshino

بنگاه‌های کوچک و متوسط

صنایع کوچک و متوسط بر مبنای فروش، تعداد کارکنان و ارزش موجودی‌ها تعریف می‌شوند همچنین در برخی صنایع تعداد کارکنان فعلی نیز در تعاریف ملحوظ می‌گردد. در یک تعریف کلی صناعی که زیر ۵۰۰ نفر نیروی شاغل داشته باشد به عنوان بنگاه کوچک-متوسط معرفی می‌شود (طیپی و همکاران، ۲۰۱۸). فعالیت‌های صنعتی، بازرگانی، خدماتی و کشاورزی در کسب و کاری‌های کوچک و متوسط انجام می‌پذیرد. بنگاه‌های کوچک و متوسط بر اساس تعداد کارکنان شاغل در آن‌ها یا میزان سرمایه در گردش یا حجم تولید و فروش و یا میزان دارایی‌های ثابت تقسیم می‌گردند. این بنگاه‌ها معمولاً بیش از ۹۰٪ از بنگاه‌های اقتصادی در دنیا، بنگاه‌های کوچک و متوسط می‌باشند (موتمنی و طبقیان، ۱۳۹۴). "دیوید بیرچ" از دانشگاه MIT؛ بیان نموده است که صنایع کوچک و متوسط را بر اساس دو شاخص پتانسیل رشد و میزان رشد نقدینگی به سه دسته تقسیم بندی می‌کنند. دیوید بیرچ در این تقسیم‌بندی نام‌هایی به این صنایع اختصاص داده است (مصطفی‌زاده، ۱۳۹۷). بیرچ در این دسته بندی از نام جانوران برای بین ویژگی‌های صنایع کوچک و متوسط استفاده نموده است. آهوها صنایع رشد محور با ۱۰۰ تا ۴۹۹ نیروی انسانی شاغل می‌باشند که شاخص درآمد در آن‌ها جزء مهم‌ترین شاخص می‌باشد. بره آهوها صنایع بسیار کوچک هستند که بالاترین ویژگی‌ها را بعد از ۵ سال برای تبدیل شدن به آهوها دارند. تعداد نیروی انسانی شاغل در صنایع بسیار کوچک ۲۰ تا ۴۹ نفر می‌باشد و جایگاه آن‌ها از نظر ارزش درآمدزایی و توجه پس از آهوها می‌باشد. موش‌ها نیز بنگاه‌هایی بسیار کوچک می‌باشند که نیروی شاغل در آن‌ها ۱۵ تا ۲۰ نفر است و درآمد آن‌ها در پایین‌ترین سطح ممکن می‌باشد (نیکسون و کوک-۲۰۰۰). موش‌های کیسه دار نیز دسته دیگری می‌باشند که به این دسته بندی اضافه شده‌اند و ذیل بنگاه‌های بسیار کوچک می‌باشند اما رشد در آن‌ها بیشتر از موش‌هاست و درآمد بیشتری نیز دارند و تمرکز آن‌ها بر بخش بسیار کوچکی از بازار می‌باشد و تعداد نیروی آن‌ها ۵ تا ۴۹ نفر می‌باشد. (بارث، لین و یوست-۲۰۱۱)

ب: تعریف تأمین مالی

تأمین مالی به عنوان هنر و علم مدیریت بودجه تعریف می‌گردد و هدف آن سود آوری، سرمایه‌گذاری و رفع نیازهای اقتصادی و اجتماعی بنگاه‌ها می‌باشد. سود ناشی از صنایع از عامل‌هایی است که به روند تداوم فعالیت بنگاه‌ها بویژه بنگاه‌های اقتصادی کمک می‌نماید و منبع مهم برای تأمین مالی فعالیت صنایع در آینده می‌باشد. روشهای تأمین مالی مناسب و متناسب با شرایط و اهداف هر کسب و کاری از دغدغه‌های اصلی بنگاه‌های اقتصادی در دنیا می‌باشد. منابع مالی از مهم‌ترین عوامل زنده ماندن یک کسب و کار بالاخص کسب و کارهای کوچک و متوسط می‌باشد و برای ورود به هر اقدامی نیاز به منابع مالی است سابرامانیان و همکاران^۲، (۲۰۰۸). بانک‌ها بازیگران اصلی در بازار مالی هستند و تحت شرایط خاص به شرکت‌ها (برای رشد یا فعالیت‌های روزانه تجاری) وام می‌دهند (نائیجی و همکاران، ۱۴۰۱). باین‌وجود، دسترسی به منابع مالی بانکی منوط به فرایند انتخاب است و عامل تعیین‌کننده اولیه برای تصمیم‌وام‌دهنده، سطح ریسک شرکت است (ساویگناک^۳، ۲۰۰۷). به دلیل عدم اطمینان و ریسک، بازارهای مالی سنتی و مؤسسات مالی نسبت به پروژه‌های تجاری معمولی تمایلی به سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مبتنی بر تحقیق و توسعه ندارند (مازوکاتو^۴، ۲۰۱۳). تیمن و گرین بلیت در سال ۱۹۹۹ با اهمیت‌ترین اهداف فرآیند تأمین مالی بنگاه‌ها را عوامل متعدد اقتصادی از جمله مدیریت سود، بهبود نسبت‌های مالی و شاخص‌های سودآوری، اطمینان از روند فعالیت بنگاه و عوامل دیگر بیان نموده است (تیتمن و گرینبلیت، ۱۹۹۷).

ج: طبقه‌بندی انواع منابع تأمین مالی

کردستانی و نجفی عمران (۱۳۸۹)، در پژوهش خود بیان نمودند که شرکت‌ها در تصمیمات تأمین مالی با دو منبع تأمین مالی داخلی و خارجی مواجه هستند. از مهم‌ترین وظایف مدیران می‌توان به حداکثر کردن ثروت سهامداران است، تأثیر روش‌های تأمین مالی و نحوه مصرف

¹ Barth, Lin & Yost

² Subramanian et al

³ Savignac

⁴ Mazzucato

عواید حاصل از این روش‌ها بر بازده آتی سهام اشاره نمود. همچنین تامین مالی تاثیر گذاری بر سود هر سهم، ریسک مالی و درصد مالکیت سهامداران، تأثیر نیز دارد. شرکت‌های که برای تامین مالی تمایل به ایجاد بدهی دارند با نام شرکت‌های اهرمی از آن‌ها یاد می‌شود (حاجی نبی، ۱۳۸۶).

روش‌های تامین مالی بنگاه‌ها را در دو دسته داخلی و خارجی و بدون هزینه و با هزینه قرار می‌گیرد که این دسته بندی در پژوهش‌های حسابداری به آن‌ها اشاره شده است. بنگاه‌های اقتصادی دولتی و خصوصی بر اساس شرایط همواره ترکیبی از روش‌های تامین مالی را جهت استفاده در بنگاه به کار می‌گیرند (فرید و قدک فروشان، ۱۳۹۷).

به منظور انجام عملیات بنگاه‌های اقتصادی مدیران آن‌ها می‌بایست از میزان وجه نقد موجود و سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت بهره کافی را ببرند لذا در تامین مالی طرح‌ها توجه به منابع داخلی شرکت‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است. در زمانی که وجه نقد داخل بنگاه کافی نباشد مدیران می‌بایست پرداخت و ام از سمت سهام داران، عدم تقسیم سود، افزایش سرمایه و ایجاد ذخایر را به مجمع عمومی سازمان پیشنهاد دهند که این شیوه ارزان‌ترین شیوه‌های تأمین مالی می‌باشد. این شیوه تامین مالی برای شرکت‌های نوظهور و نوپا از بهترین روش‌های سودآوری به حساب می‌آید (هان و همکاران ۱-۲۰۱۶).

شاهچرا و طاهری (۱۳۹۷)، بررسی تأثیر استراتژی‌های تأمین مالی پایدار بر حاشیه سود بانکی، پرداختند. نتایج نشان داد پایدار بودن منابع بانک‌ها در ترازنامه، لازمه تخصیص آن در قالب تسهیلات و وام در سمت دیگر ترازنامه، یعنی دارایی‌هاست و از این رو، توجه به استراتژی‌های تأمین مالی پایدار و در نظر گرفتن این استراتژی‌ها در تصمیمات مدیریت بانک می‌تواند همیشه بر عملکرد مناسب بانک‌ها تأثیر داشته باشد و به بهبود فضاهای کسب و کار بانک‌ها کمک کند.

د: روش‌های تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی

باید بیان کرد که مهم‌ترین مرکز برای تأمین مالی بنگاه‌ها در کشورهای در حال توسعه، بانک‌ها هستند. بانک‌ها به لحاظ کاهش ریسک در بازپرداخت تسهیلات ترجیح می‌دهند با صنایع بزرگ که تولیدات آن‌ها مشخص و احتمال ورشکستگی آن‌ها پایین تر است وارد معامله شوند لذا بنگاه‌های کوچک و متوسط به اندازه صنایع بزرگ مورد حمایت بانک‌های تجاری نیستند و میزان اعطای تسهیلات به این بنگاه‌ها بسیار پایین است. این بنگاه‌ها می‌بایست در ابتدا در صحنه تولید حضور پر رنگ داشته و اعتماد مشتریان را جلب نموده تا بانک‌ها و موسسات مالی قادر به همکاری به آن‌ها شوند (مولایی، ۱۳۸۲).

بانک‌های کوچک امکانات حداقلی در استفاده از روش‌های مدیریت ریسک و اجرای الزامات مقرراتی در مقایسه با بانک‌های بین‌المللی بزرگ دارا می‌باشند. همچنین در این بیانیه، توجه کافی به ریسک‌های دیگر به غیر از ریسک بازار و ریسک اعتباری، نشده است. بر این اساس با وجود کامل‌تر بودن این بیانیه نسبت به بیانیه اول، بانک‌ها با نکول وام‌های پرداختی مواجه بودند و مشکلات ورشکستگی و هراس‌های بانکی را تجربه می‌کردند. در ادامه بیانیه بال ۳ ارائه شد که قوانین جامع‌تر و کامل‌تری در مورد انضباط‌های مالی بانک‌ها ارائه می‌کند. تضمین لزوم نگهداری وجوه و منابع سرمایه‌ای در جهت کاهش ریسک سپرده‌گذاران بانک‌ها، از طریق شاخص ارزیابی نسبت کفایت سرمایه بیان می‌شود که این اهم در مقررات بال ۲ نیز به آن اشاره شده است اما بحران بانکی سال‌های اخیر نشان داد که سطوح سرمایه نهاد‌های بانکی، کافی نیست و از طرف دیگر کیفیت سرمایه بانک‌ها هم پایین است (شاهچرا و طاهری، ۱۳۹۴).

با گسترش بانکداری الکترونیک، صنعت بانکداری کشور در سال‌های اخیر فعال‌تر شده است. نتایج این پژوهش حاکی از آن است که با افزایش تعداد پایانه شعب و سوئیفت در بانک‌های غیردولتی و افزایش تعداد پایانه‌های شعب و تعداد دستگاه‌های خودپرداز در بانک‌های دولتی تأثیر مثبتی بر تخصیص منابع دارد (طیبی و همکاران، ۱۳۹۱).

بانکها از طریق ارائه خدمات بانکی به مشتریان کسب درآمد می‌نمایند. این خدمات از طریق جذب سپرده‌های مردم با نرخ بهره پایین و اعطای تسهیلات با نرخ بهره بالاتر و در نتیجه اختلاف دو نرخ که عایدی بانک است و به آن حاشیه سود و بهره گفته می‌شود، صورت می‌پذیرد. باتوجه به مطالعه فالنکامپ و همکاران (۲۰۰۴) با کاهش نرخ بهره، نرخ استفاده از خدمات بانکی افزایش می‌یابد که در نهایت به سودآوری در سیستم بانکی منجر می‌شود. به علاوه، نوسان در نرخ بهره، حاشیه سود ناخالص بانکها را تحت تأثیر قرار می‌دهد و موجب نوسان در سود انتظاری آنها می‌شود (ترابی، ۱۳۹۴).

تامین مالی یک از مهم ترین مسائلی است که هر سازمانی امروزه با آن مواجه است. لذا یکی از تصمیمات مدیران به منظور افزایش ثروت سهام داران، تامین مالی سازمان می‌باشد (رستمی و همکاران، ۱۳۹۸).

تامین مالی از طریق روش پرداخت و ضمانت نامه‌ها، سرمایه‌گذاری مستقیم، سرمایه‌گذاری غیرمستقیم، خرید دین، مشارکت مدنی، وام و... امکان‌پذیر می‌باشد و در انجام فعالیت‌های اقتصادی، بازرگانی و سرمایه در گردش مورد استفاده قرار می‌گیرد (ماستی و کایا^۱، ۲۰۱۹).

شرکت‌ها به منظور ایجاد سودآوری بیشتر از روش‌های مختلف تامین مالی استفاده می‌نمایند. این روش‌ها شامل تامین مالی داخلی و خارجی یا ترکیبی از این دو نوع است (ابراهیمی سروعلیا و همکاران، ۱۳۹۶).

پیشکسوتان و خبرگان صنعت مالی روش‌ها و ابزارهای مختلف تامین مالی را ایجاد کرده تا کلیه بنگاه‌های اقتصادی بتوانند با استفاده از این روش‌ها به تامین مالی در بنگاه خود بپردازند. یکی از جدیدترین مدل‌های ارائه شده مدل تامین مالی جمعی می‌باشد که در سال ۲۰۰۸ ارائه گردیده است. تامین مالی جمعی روش نوین تجمیع وجوه مالی است که برای تامین مالی افراد حقیقی، شرکت‌ها، سازمان‌ها، صندوق‌ها، طرح‌ها، تولیدات و گروه‌ها از فضاها برخط و پرداخت‌های الکترونیکی استفاده می‌کند. در این روش با حداقل سرمایه منافع حداکثری حاصل می‌شود (بانک جهانی، ۲۰۱۳).

انتخاب روش مناسب جهت تامین منابع مالی یکی از مهم ترین پارامترهای رشد و توسعه بنگاه‌ها است و عنصر مهم در توسعه بنگاه‌های اقتصادی به حساب می‌آید. همچنین مطالعات متعددی که در این زمینه توسط آبه، ترولیلو و باتسایخان^۲ (۲۰۱۵)، ورثینگتون^۳ (۲۰۱۳)، یوشینو و حساری-تقی‌زاده^۴ (۲۰۱۸)، کایا و ماستی^۵ (۲۰۱۹)، فورته و سالومه موریرا^۶ (۲۰۱۸)، نیکسون^۷ (۲۰۰۰)، طیبی و همکاران، ۱۳۹۱؛ نوری، فتحی و یگانه، ۱۳۹۵؛ طیبیهی، کریمی و بوذر جمهوری، (۱۳۹۵)، دیگران انجام شده است؛ نشان می‌دهد که انتخاب و روش تامین مالی بنگاه‌ها از بزرگ ترین موانع برای توسعه بنگاه‌های اقتصادی مخصوصاً بنگاه‌های کوچک و متوسط است. در کشورهای توسعه یافته رشد اقتصادی بنگاه‌های کوچک و متوسط از بنگاه‌های بزرگ بیشتر است.

سیاست پولی با تأثیر بر منابع بانک، بر قدرت وام‌دهی تأثیرگذار می‌باشد. از جمله منابع بانکها، سپرده‌ها هستند که جانشین کاملی بین سپرده‌های جزئی بانکی و دیگر منابع مالی نیست؛ بنابراین مدیریت نقدینگی بانکها به عنوان یکی از عوامل اثرگذار بر مقاومت بانک در شرایط بحران نقدینگی دارای اهمیت می‌باشد. باتوجه به اهمیت اثر سیاست پولی بر قدرت وام‌دهی بانکها و نیز مقاومت بانکها در شرایط بحرانی، سعی می‌شود با استفاده از آمار ترازنامه و سود و زیان بانکهای کشور، در دوره ۱۳۸۵-۱۳۹۰، اثر سیاست پولی بر قدرت وام‌دهی بانکها با توجه به میزان مقاومت بانکها بررسی شود و از سه شاخص نسبت دارایی نقد به کل سپرده، نسبت دارایی نقد به سپرده فرار و نسبت سپرده سرمایه‌گذاری به سپرده فرار به عنوان شاخص‌های مقاومت بانک استفاده گردد و باتوجه به وجود هم‌خطی در این سه متغیر، سه مدل به تفکیک شاخص‌ها برآورد و مدل مناسب انتخاب شود. به همین منظور فرضیه در بانک‌هایی که دارای مقاومت

¹ Masetti & Kaya

² Abe, Troilo & Batsaikhan

³ Worthington

⁴ Yoshino & Hesary-Taghizadeh

⁵ Kaya & Masetti

⁶ Forte & Salomé Moreira

⁷ Nixon

بالا در شرایط بحرانی هستند، اعمال سیاست پولی رابطه مثبتی با قدرت وام‌دهی آن‌ها داشته و مورد سنجش است (احمدیان و همکاران، ۱۴۰۰).

به منظور ایجاد فعالیت‌های اقتصادی و رشد کسب و کارها تامین مالی نقش بسزایی در این امر دارد. بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری در تامین مالی بنگاه‌ها تاثیرگذار هستند زیرا آن‌ها با کاهش هزینه‌های مبادلاتی موجب سهولت در دسترسی به منابع سرمایه‌ای برای مدیران شده و سرمایه‌گذاران علاوه بر رشد و توسعه فعالیت‌های اقتصادی در داخل کشور موجب جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی نیز می‌شوند. با توجه به اینکه شبکه بانکی ایران با تغییرات متعددی روبرو شده است و وظایف آن نیز علاوه بر تعیین پس‌اندازها و تخصیص بهینه با تحولات خاصی مواجه گردیده و نقش این بنگاه اقتصادی در عرصه توسعه و نوسازی اقتصاد به دلایلی مانند دیوان‌سالاری به‌هم‌تنیده و پرپیچ‌وخم کمتر شده و بار سنگین قوانین و مقررات نامساعد و اضافی که سادگی، سهولت، و شفافیت و ثبات سرمایه‌گذاری در کشور را مورد تهدید قرار می‌دهد اشاره نمود (حسن‌زاده، ۱۳۸۵).

وجود ابزارهای مالی متعدد در بازار اوراق بهادار، انگیزش و همکاری مردم را در تأمین منابع مالی فعالیت‌های اقتصادی بلندمدت ترغیب می‌نماید. وجود ابزارهای مالی متنوع از نظر ترکیب ریسک و بازده، ماهیت سود و شیوه مشارکت در ریسک، گروه‌های مختلفی را به‌سوی خود آورده است. ابزارهای گوناگونی جهت تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی وجود دارد و آن‌ها با توجه به شرایط و برنامه‌های خود می‌توانند از این ابزارها استفاده نمایند. به منظور تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت، می‌توان از محل پس‌اندازها و نقدینگی بخش خصوصی از طریق بورس اوراق بهادار استفاده نمود. بورس اوراق بهادار در هدایت پس‌اندازهای کوچک به سرمایه‌گذاری‌های مولد، جذب پس‌اندازهای راکد در تولید، اصلاح ساختار بخش‌های اقتصاد، افزایش درآمد ملی، افزایش درآمد دولت و موارد دیگر نقش مهمی ایفا می‌نماید. تنوع بخشیدن به ابزارها و روش‌های تامین مالی موجب گسترش بازار اوراق بهادار خواهد بود و تنوع در اوراق بهادار به بهره‌وری بازار سرمایه و تخصیص بهینه سرمایه منجر شده و امکان مشارکت اکثریت مردم را در سرمایه‌گذاری فراهم می‌آورد (سروش، ۱۳۸۷).

به علت افزایش تقاضای مردم جهت خرید مسکن بانک‌ها و موسسات مالی با درخواست‌های بیشمار جهت اعطای تسهیلات مسکن پس از جنگ جهانی دوم مواجه شدند. لذا منابع مالی بیشتری برای این امر جذب و تسهیلات بیشتری نیز به متقاضیان اعطا گردید. تأمین مالی این وام‌ها از محل سپرده‌ها صورت پذیرفت بنابراین منابع تأمین مالی بانک‌ها محدود گردید و بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری جهت تأمین منابع مالی به بازار سرمایه و بازار رهن ثانویه رو آوردند و از ابزارهای تامین مالی جدید به عنوان مثال اوراق بهادار با پشتوانه وام‌های رهنی استفاده نمودند. (مارتلینی و همکاران، ۲۰۰۳).

روش‌های دیگری مانند قراردادهای اجاره، پیش‌فروش کالاها و خدمات، فروش دارایی‌ها، واگذاری بخشی از عملیات (قراردادی)، فروش دانش فنی، کسب هدایا و کمک‌های بلاعوض، استفاده از وام‌های یارانه‌دار (سوبسیدی یا با بهره کمتر یا بدون بهره)، وام از شرکت‌های مالی بین‌المللی و اخذ وام از سایر مؤسسات پولی و مالی خارجی وجود دارند که بنگاه اقتصادی از طریق آن به تأمین مالی می‌پردازد (صدری‌نیا و همکاران، ۱۳۸۸).

جایگاه و نقش تسهیلات و اعطای اعتبار بانکی در ساختار مالی بنگاه‌ها مبنای اقتصادی دارد به این معنی که در سطح بنگاه، رابطه بانک به لحاظ تامین مالی برای بنگاه‌ها با سرمایه‌گذاری، اشتغال، مواد اولیه و در نتیجه تولید بنگاه‌ها تحلیل می‌شود. بنگاه‌ها برای دریافت اعطای اعتبار و تسهیلات سرمایه‌گذاری می‌کنند و از منابع داخلی شامل ذخیره استهلاک و سود تقسیم نشده و منابع بیرونی قرض‌گرفتن (وام و انتشار اوراق قرضه) و فروش سهام جدید استفاده می‌نمایند. توجه به هزینه هر کدام از منابع مالی در تصمیم سرمایه‌گذاری بنگاه‌ها تاثیرگذار است (برانسون، ۱۳۸۷).

روش‌های تأمین مالی در بنگاه‌های کوچک و متوسط

در ایران بیش از ۹۵ درصد از سازمان‌ها را بنگاه‌های کوچک و متوسط تشکیل می‌دهند که با چالش‌های عدیده‌ای روبه‌رو هستند. یکی از مهم‌ترین این چالش‌ها، چگونگی تأمین مالی و ابزارهای موجود در آن است. ابزارهای تأمین مالی سنتی در این بنگاه‌ها (سرمایه و بدهی و یا فروش دارایی) از انعطاف‌پذیری لازم برخوردار نبوده و هزینه بالایی برای بنگاه ایجاد می‌کنند. بنابراین با به‌کارگیری ابزارهای نوین تأمین مالی سعی شده است انعطاف‌پذیری لازم را در تأمین مالی این مؤسسات ایجاد کرد و ریسک آن‌ها را کاهش داد. از طرفی باید بین ابزارهای تأمین مالی و چرخه عمر این کسب و کارها تطابق وجود داشته باشد. برای مشاغل خرد و خانگی از تأمین مدالی نانو، برای بنگاه‌های کوچک و متوسط از تأمین مالی خرد و برای تأمین مالی بنگاه‌های بزرگ از تأمین مالی کلان استفاده می‌شود. از طرفی بر اساس چرخه عمر کسب و کار اسکات و بروس در زمان ایجاد کسب و کار از تأمین مالی نانو و در زمان رشد از تأمین مالی خرد و در زمان اشباع از تأمین مالی جمعی و یا کلان استفاده می‌شود. از این رو پیشنهاد می‌گردد مراکز تأمین مالی تخصصی برای شرکت‌های کوچک و متوسط ایجاد گردد (شهرابی و همکاران، ۱۴۰۰). بنگاه‌های کوچک و متوسط (SME) برای رشد و توسعه خود به منابع مالی نیاز دارند. این منابع می‌توانند از منابع داخلی (مانند سود انباشته و فروش دارایی‌ها) یا منابع خارجی (مانند وام، سرمایه‌گذاری و...) تأمین شود. در ادامه به برخی از مهم‌ترین روش‌های تأمین مالی این بنگاه‌ها اشاره می‌شود:

جدول ۱. معرفی انواع روش‌های تأمین مالی در بنگاه‌های کوچک و متوسط

منابع داخلی تأمین مالی	منابع خارجی تأمین مالی
سود انباشته: بخشی از سود کسب شده که در کسب و کار باقی می‌ماند و برای سرمایه‌گذاری‌های آتی استفاده می‌شود.	وام‌های بانکی: رایج‌ترین روش تأمین مالی برای SMEها است که می‌تواند کوتاه‌مدت یا بلندمدت باشد.
فروش دارایی‌های مازاد: فروش دارایی‌هایی که برای فعالیت اصلی کسب و کار ضروری نیستند.	سرمایه‌گذاری خطرپذیر: سرمایه‌گذاری در شرکت‌های نوپا یا در حال رشد با پتانسیل بالا است.
تأخیر در پرداخت بدهی‌ها: البته این روش باید با احتیاط انجام شود تا به اعتبار کسب و کار آسیب نرساند.	سرمایه‌گذاران فرشته: افراد یا گروهی از افراد که به صورت مستقیم در شرکت‌های نوپا سرمایه‌گذاری می‌کنند.
	سرمایه‌گذاری جمعی (Crowdfunding): جمع‌آوری سرمایه از تعداد زیادی افراد از طریق پلتفرم‌های آنلاین.
	کمک‌های دولتی: تسهیلات و کمک‌های مالی که دولت به SMEها ارائه می‌دهد.
	لایسنس و فرانچایز: فروش مجوز استفاده از برند یا فناوری به سایر شرکت‌ها.
	صادر کردن صورت حساب تجاری: فروش کالا یا خدمات به مشتریان با شرایط اعتباری.

و: موانع پیش روی بانک‌ها در تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی

موانع پیش روی بانک‌ها در تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط

طبق مطالعه IFC بانک‌ها در تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط با مشکلات متعددی مواجه هستند (IFC, ۲۰۱۴):

- در بنگاه‌های کوچک و متوسط توانایی مدیریتی برای مدیریت مشاغل وجود ندارد و این امر منجر به ایجاد یک ساختار عملیاتی ناکارآمد، گزارشگری مالی ضعیف و عملیات ناپایدار (بدهی زیاد) می‌شود. علاوه بر این، این بنگاه‌ها اغلب در بخش غیررسمی فعالیت می‌نمایند. از این رو، بانک‌ها تمایلی به وام‌دادن به این بخش از صنعت ندارند و آن‌ها را به‌عنوان سرمایه‌گذاری‌های پرخطر به حساب می‌آورند. لذا، سازمان‌های چندجانبه باید با مشارکت دولت و بخش خصوصی برای آموزش بنگاه‌های کوچک و متوسط در مدیریت کارآمد تجارت همکاری کنند. این امر باعث افزایش ماندگاری آن‌ها در بلندمدت و مقرون‌به‌صرفه بودن آن‌ها برای اعطای تسهیلات به این بخش می‌شود.
- با توجه به فرایندهای نامناسب، کمبود محصولات ویژه برای بنگاه‌های کوچک و متوسط (به‌ویژه محصولات اسلامی)، نبود پرسنل آموزش‌دیده و دسترسی ناکافی به منابع خارجی بانک‌ها توانایی لازم برای اعطای تسهیلات به بنگاه‌های کوچک و متوسط را ندارند. هزینه‌های بالای معامله و خطرات قابل توجه از عوامل مهمی است که این بنگاه‌ها دارا بوده و بانک‌ها از اعطای تسهیلات به این بنگاه‌ها

خودداری می‌کنند. بانک‌ها ترجیح می‌دهند تمرکز خود را بر شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی نوظهور و متوسط بگذارند که از سرمایه‌گذاری ایمن‌تری نسبت به بنگاه‌های کوچک و متوسط برخوردار هستند. ارائه محصولات خاص و ویژه به بنگاه‌های کوچک و متوسط و آموزش کارکنان این بنگاه‌ها می‌تواند به بانک‌ها در بهبود ایجاد ارتباط با این بنگاه‌ها کمک نماید سپس بانک‌ها می‌توانند بازرسی بهتری نسبت به این بنگاه‌ها جهت اعطای تسهیلات داشته و جریان اعتبار را در آن‌ها افزایش دهند.

- کمبود داده‌ها و اطلاعات از بنگاه‌های کوچک و متوسط از دیگر مشکلات بانک‌ها می‌باشد. نبود دفاتر اعتباری با اطلاعات و داده‌های کافی در مورد این بنگاه‌ها مانع اصلی اعطای تسهیلات به آن‌ها می‌باشد. ایجاد یک بانک اطلاعاتی جامع سبب کاهش شکاف اطلاعاتی شده و منجر به افزایش تأمین مالی بخش بنگاه‌های کوچک و متوسط می‌گردد.

ه: چالش‌های تأمین مالی صنایع

چالش‌های تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط

- اطلاعات ناکافی: بسیاری از SMEها اطلاعات مالی و مدیریتی کافی برای ارائه به بانک‌ها ندارند.
- ضمانت‌های کافی: بانک‌ها معمولاً برای اعطای وام به SMEها، درخواست ضمانت‌های کافی دارند که ممکن است برای بسیاری از این کسب‌وکارها دشوار باشد.
- نرخ بالای بهره: نرخ بهره وام‌های بانکی برای SMEها معمولاً بالاتر از نرخ بهره برای شرکت‌های بزرگ است.
- دسترسی محدود به بازار سرمایه: SMEها معمولاً به بازار سرمایه دسترسی محدودی دارند.

ز: نقش نظام بانکی در تأمین مالی

وجود بنگاه‌های کوچک و متوسط و توسعه آن‌ها از اولویت‌های اساسی در برنامه توسعه اقتصادی کشورها می‌باشد. از ویژگی‌های برجسته این بنگاه‌ها ایجاد اشتغال و رقابت‌پذیری کارا است. اما یکی از مهم‌ترین مشکلات بنگاه‌های مذکور محدودیت در تأمین مالی فعالیت‌ها به صورت سرمایه ثابت و سرمایه در گردش است. برای حل این مشکل میبایست تعامل این بنگاه‌ها با بخش خصوصی تسهیل و بسته‌های حمایتی مالی توسط سیاست‌گذاران دولتی تهیه و ارائه گردد. بانک‌ها به عنوان یک نهاد فعال نقش مهم و موثری در ارائه خدمات برای تأمین مالی این بنگاه‌ها دارند.

متدولوژی تحقیق

از آنجایی که هدف اصلی این مقاله، انجام مرور ادبیات در حوزه مدل‌های رتبه‌بندی اعتباری در صنعت بانکداری طی پنج سال اخیر است؛ لذا این مقاله با رویکرد مرور سیستماتیک¹ نگارش شده است.

نتایج و بحث

بانک‌ها نقش بسیار مهمی در تأمین مالی صنایع ایفا می‌کنند و توسعه صنایع بدون حمایت بانک‌ها امکان‌پذیر نیست. با این حال، چالش‌های مختلفی در این زمینه وجود دارد که نیازمند توجه و برنامه‌ریزی دقیق برای رفع آن‌ها است. در سال‌های اخیر با وجود تحریم‌ها، بنگاه‌های اقتصادی به‌ویژه بنگاه‌های کوچک و متوسط با مشکلات بسیاری از جمله در حوزه تأمین مالی و نقدینگی مواجه گردیده‌اند. از آنجا که بیشترین سهم تأمین سرمایه به‌ویژه در مورد بنگاه‌های کوچک و متوسط از طریق بانک‌ها صورت می‌پذیرد، بنابراین چالش تأمین مالی از مهم‌ترین مشکلات پیش روی این بنگاه‌ها است. سیستم مالی بانک محور کشور از یک سو و نداشتن وثیقه‌های کافی و ریسک بالای بازپرداخت اصل و

¹. Systematic Review

بهره تسهیلات از سوی دیگر، موانع مهم تأمین مالی این بنگاه‌ها است. علاوه بر این به دلیل رکود حاکم بر کشور، فروش بنگاه‌ها به صورت اعتباری و غیرنقدی انجام شده و در نتیجه بنگاه‌ها را با چالش تأمین سرمایه در گردش روبه‌رو کرده است. برای گسترش تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط از طریق بازار سرمایه برخی اقدامات ضروری است. افزایش سواد مالی صاحبان بنگاه‌ها، تسهیل انتشار و عرضه اوراق بهادار توسط این بنگاه‌ها، اصلاح قانون تجارت به منظور تسهیل فرایند ثبت، تأسیس، تبدیل و تغییرات شرکت‌های سهامی با کمترین زمان ممکن و هزینه، ایجاد مشوق‌های مالیاتی برای بنگاه‌هایی که در بازار سرمایه پذیرفته می‌شوند، کاهش هزینه‌های مربوط به پذیرش در بازار و غیره از جمله مهم‌ترین این اقدامات است. ایجاد بازاری جداگانه برای شرکت‌های کوچک و متوسط از راهکارهای توسعه بازار سرمایه به عنوان نهاد مکمل نظام بانکی است. این بازارها به دلیل داشتن شفافیت و دسترسی سریع و راحت به داده‌ها و اطلاعات، تصمیم‌گیری را برای سرمایه‌گذاران فراهم کرده و به کاهش ریسک نیز کمک می‌نمایند. همچنین تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط و ایجاد زمینه رشد و تسهیل ورود به بازار سرمایه موجب افزایش اشتغال و رشد اقتصادی کشور نیز می‌باشد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

فهرست منابع

Extended Abstract

Introduction

Banks play a fundamental role in financing business enterprises, particularly in economies where the financial system is bank-centered. Their contributions extend beyond merely providing loans; they include transforming savings into investments, managing risk, reducing transaction costs, offering long-term financing, fostering financial market development, and supporting innovation. In doing so, banks accelerate the production and investment cycle, contributing to improved living standards and socio-economic development (Mazzucato, 2013). Small and medium-sized enterprises (SMEs) are of particular importance, as they constitute the majority

of businesses in most economies, contribute significantly to GDP, and are crucial for job creation and innovation (Yoshino & Taghizadeh-Hesary, 2018). In developed countries such as the United States, Germany, and Australia, SMEs generate approximately 46% of GDP and 55% of innovative products (Motenami & Tabaghian, 2015). However, financing SMEs presents unique challenges due to their smaller scale, limited collateral, and higher perceived risk compared to large firms (Savignac, 2007).

In Iran, over 95% of enterprises are SMEs, and they face critical financing constraints that limit their growth potential. Traditional financing mechanisms such as bank loans, debt instruments, and equity sales often lack the flexibility needed for SMEs, imposing high costs and administrative burdens (Cole & Sokolyk, 2018). The reliance on bank loans in Iran's financial system exacerbates the problem, as stringent collateral requirements, high interest rates, and underdeveloped capital markets restrict SMEs' access to credit. In addition, macroeconomic instability, including inflationary pressures and sanctions, has further strained the financing capacity of businesses, particularly in accessing working capital.

The literature emphasizes the role of tailored financial instruments, including crowdfunding, venture capital, and securitization, to bridge financing gaps (Kaya & Masetti, 2018). Moreover, banking sector reforms, enhanced credit risk assessment methods, and specialized SME financing institutions can support sustainable growth (Shahchera & Taheri, 2018). Policymakers also highlight the need to integrate capital markets into SME financing strategies, improve financial literacy among entrepreneurs, and align financial products with the life cycle stages of enterprises (Abe, Troilo, & Batsukh, 2015). Against this backdrop, this review synthesizes existing research on financing methods for SMEs through banks, identifies the main obstacles faced by Iranian enterprises, and proposes policy recommendations to strengthen the role of the banking sector in SME development.

Methods and Materials

This research adopts a descriptive methodology with a systematic literature review approach, focusing on the role of banks in financing SMEs in Iran. Data were gathered exclusively through library-based research, reviewing books, academic journals, policy reports, and conference proceedings related to SME financing. The literature was filtered to include studies conducted in the past two decades, with a particular emphasis on recent research from the past five years. The review process involved categorizing the literature into thematic areas: definitions and classifications of SMEs, types of financing sources, methods of financing, barriers to bank financing, and the role of the banking system in economic development. The review also incorporated international perspectives to compare SME financing challenges and solutions in Iran with those in other countries.

Findings

The analysis revealed that banks remain the primary source of financing for SMEs in Iran, but their lending patterns are skewed towards large enterprises due to lower perceived credit risk. SMEs face numerous barriers, including inadequate managerial capacity, weak financial reporting, lack of formalization, and insufficient collateral. High transaction costs and the absence of specialized financial products tailored to SMEs further restrict access to bank financing. Moreover, the Iranian banking sector suffers from structural inefficiencies, including bureaucratic lending processes, lack of trained personnel for SME assessment, and underdeveloped credit information systems.

The literature indicates that alternative financing mechanisms such as crowdfunding, venture capital, and leasing remain underutilized in Iran, largely due to regulatory gaps and limited awareness among entrepreneurs. International experiences show that integrating capital markets into SME financing, offering credit guarantees, and adopting Basel III-compliant risk management practices can significantly enhance SME access to finance. In Iran, however, SMEs have limited participation in capital markets due to high costs, complex procedures, and insufficient financial literacy. The review also found that macroeconomic instability,

currency fluctuations, and international sanctions have worsened liquidity shortages, making banks more risk-averse.

Discussion and Conclusion

The findings underscore that while banks are indispensable to SME financing, their current practices and structures in Iran do not adequately support SME growth. The heavy reliance on collateral-based lending excludes many viable SMEs from credit access. Furthermore, the lack of specialized SME financing products and the underdeveloped linkage between banks and capital markets hinder the diversification of financing sources. International evidence suggests that targeted interventions—such as the establishment of specialized SME banks, provision of credit guarantees, and development of sector-specific financial products—can mitigate these barriers.

Addressing SME financing constraints in Iran requires a multi-pronged approach. First, the regulatory environment must be reformed to reduce administrative burdens and enhance transparency in lending. Second, investments in credit information infrastructure can help banks better assess SME creditworthiness, reducing reliance on collateral. Third, financial literacy programs for SME owners can improve their ability to prepare credible business plans and financial statements, thereby increasing their attractiveness to lenders. Fourth, expanding the role of capital markets through dedicated SME boards and simplified listing requirements can provide alternative sources of financing, complementing bank credit.

Finally, aligning financing strategies with SME life cycle stages ensures that businesses receive the right type of funding at the right time. For instance, microfinance and crowdfunding may suit start-ups, while bank loans and bond issuance may be more appropriate for growth-stage enterprises. By implementing these measures, Iran can foster a more inclusive financial system that supports SME development, enhances competitiveness, and contributes to sustainable economic growth.

References

- Ahmadian, A. (2021). The effect of bank mergers on financing production. *Monetary and Financial Journal (Majale-ye Puli va Maliy)*, 15(3), 48.
- Ashrafi, M., Shahrabi, B., Abbasi, E., & Samiei, R. (2021). Modern tools for business financing: A review study with emphasis on the business life cycle. <https://civilica.com/doc/1399613>
- Branson, W. H. (1999). *Macroeconomic theory and policy* (A. Shakeri, Trans.). Ney Publishing. (Original work published 1989).
- Cole R.A. & T. Sokolyk (2018). Debt financing, survival, and growth of start -up firms. *Journal of Corporate Finance*, No. 50, pp. 609 -625.
- Daniel, K., Grinblatt, M., Titman, S., & Wermers, R. (1997). Measuring mutual fund performance with characteristic-based benchmarks. *The Journal of finance*, 52(3), 1035-1058.
- Farid, D., & Ghadak Foroushan, M. (2018). The effect of financing type on investment efficiency with an emphasis on firm value. *Investment Knowledge Quarterly (Danesh-e Sarmayegozari)*, 7(28), 75–89.
- Haji Nabi, M. (2007). Financing of quick-yielding economic enterprises (SMEs) in Turkey. *Economics News (Tazehaye Eghtesad)*, 117(5), 76–87.
- Hassanzadeh, A. (2009). The effect of stock market development on economic growth. *Money and Economy Quarterly (Pul va Eghtesad)*, 2, 31–52.
- Hassanzadeh, A., & Soltani, Z. (2006). Comparative study of efficiency and its determinants in the Islamic banking system: The case of the Islamic Republic of Iran. Monetary and Banking Research Institute, Central Bank of the Islamic Republic of Iran, Tehran.
- James R. Barth, Dongyun Lin & Keven Yost,(2011). Small and Medium Enterprise Financing in Transition Economies. *Atlantic Economic Journal*. 39, 19-38.
- Khajeh Sarvi, M., & Ebrahimi Sarou Olya, M. H. (2017, January). Innovative services with shadow banking algorithm. Seventh National Conference on E-Banking and Payment Systems, Tehran, Iran. <https://civilica.com/doc/785657>
- Kordestani, G. R., & Najafi Omran, M. (2010). The effect of financing methods on future stock returns. *Advances in Accounting (Pishrafthaye Hesabdari)*, 2(2), 75–108.
- Lionel Martellini, Philippe praiulet, Stephane praiulet, 2003, *Fixed Income. Securities*. John Wiley & Sons.

- Man-pil Han, Bong-ihn Seok, and Joon-ho Kim , (2017). EFFECTS OF SIX PERSONALITY FACTORS OF CEOs AT SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES ON PERFORMANCE IN BUSINESS MANAGEMENT: FOCUSING ON LEARNING AND GROWT. *Asian Academy of Management Journal*, Vol. 22, No. 2, 97–128.
- Mazzucato M. (2013). Financing innovation: creative destruction vs. destructive creation. *Ind. Corp. Change* 22 (4), 851–867. <https://doi.org/1093/10/icc/dtt025>
- Meidian, M., Nateghi Rostami, Z., & Mousavi, S. Z. (2022). The effect of board members' financial expertise on financing of companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Accounting and Management Outlook (Cheshmandaz-e Hesabdari va Modiriati)*, 5(74), 117–135.
- Molaei, M. (2003). Evaluation of factors affecting profitability of small industries in Iran (Doctoral dissertation, Tarbiat Modares University).
- Mostafazadeh, A. (2015). Financing model for small and medium-sized enterprises: Analysis of the concept and importance of financing SMEs. Research Project of the Research Center of the Islamic Consultative Assembly, 14380, 1–39.
- Motameni, A., & Tabaghian, N. (2015). Identification and prioritization of financing methods for small and medium-sized enterprises considering the business life cycle. *Financial Management Outlook (Cheshmandaz-e Modiriati-e Maliy)*, 11, 71–82.
- Naeiji, M. J., Khodabakhshi, M., Bayat, F., & Parhizgar, Z. (2022). The role of market orientation and innovative strategies in the performance of knowledge-based companies. *Quarterly Journal of Innovation Management in Defense Organizations (Fasname-ye Modiriati-e Noavari dar Sazmanha-ye Defa'i)*, 5(15), 137–156.
- ook, P. and Nixon, F., (2000). FINANCE AND SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISE DEVELOPMENT. *Finance and small and medium-sized enterprise development*, 14.
- Orçun Kaya & Oliver Masetti, (2018). SMALL- AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISE FINANCING AND SECURITIZATION: FIRM-LEVEL EVIDENCE FROM THE EURO AREA. *Economic Inquiry*, 5(1), 391-409
- Rostami, V., Monti-Nejad, S., & Haghighi, M. (2019). Legal challenges of the Supreme Audit Court's supervision over state-owned companies. *Journal of Financial Law Knowledge (Danesh-e Hoquq-e Maliyeh)*, 3(10), 5–22.
- Sadri Nia, M., MirAsadi, S., & Varvani, M. (2009). Various methods of financing SMEs at different stages of the life cycle. *Technology Growth Quarterly (Roshd-e Fanavari)*, 19(5), 13–21.
- Savignac F. (2007). Quel mode de financement pour les jeunes entreprises innovantes. *Financement interne, prêt bancaire, ou capital-risque? Rev. économique* 58, 863–889. <https://doi.org/3917/10/reco.0863/584>
- Shahchera, M., & Taheri, M. (2018a). The effect of sustainable financing strategies on banking profit margins. *Iranian Economic Research (Pajouheshhaye Eghtesadi Iran)*, 23(75), 103–136.
- Shahchera, M., & Taheri, M. (2018b). The effect of sustainable financing strategies on banking profit margins. *Monetary and Banking Research (Pajouheshhaye Puli-Banki)*, 8(23), 59–81.
- Soroush, A. (2008). Mortgage-backed securities: An innovative tool in bank financing. *Islamic Economics Quarterly (Eghtesad-e Eslami)*, 8(29), 163–187.
- Soroush, A., & Kavand, M. (2008). Risks of Islamic mortgage-backed securities and some hedging strategies in Iran. *Economic Studies Quarterly (Jostarhaye Eghtesadi)*, 8(29), 117–145.
- Tamboli, D., Banerjee, G., Subramanian, P., & Rao, M. B. (2008). STI Post CMP Cleaning Solution Development. *ECS Transactions*, 13(4), 75.
- Tayebi, S. K., Yazdani, N., Yazdani, M., & Zamani, Z. (2019). The role of banking facilities in financing investment for small and medium-sized enterprises: Considerations from Basel III. *Quarterly Journal of Monetary and Banking Research (Pajouheshhaye Puli-Banki)*, 6(14), 87–110.
- Tayebi, S. K., Zamani, Z., & MirMohammadi, E. (2018). The effect of electronic banking on the allocation of banking facilities: A comparative study between public and private banks. *Quarterly Journal of Monetary and Banking Research (Pajouheshhaye Puli-Banki)*, 5(13), 121–144.
- Torabi, T., Ghorbani, M., Bagheri, M., & Tarighi, S. (2015). New methods of financing football clubs in developed countries and their comparative analysis with developing countries (Case study: Professional football clubs of the Iranian and English Premier Leagues). *Investment Knowledge Quarterly (Danesh-e Sarmayegozari)*, 13(14), 213–217.
- Yoshino, N., & Taghizadeh-Hesary, F. (2018), "Optimal credit guarantee ratio for small and medium-sized enterprises' financing: Evidence from Asia" , *Economic Analysis and Policy*
- Yoshino, N., & Taghizadeh-Hesary, F. (2018). The role of SMEs in Asia and their difficulties in accessing finance (No. 911). ADBI Working Paper Series.